

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) L (44)
Štev. (Nº) 20

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
30 de mayo - 30. maja 1991

ZAKAJ SE ČUDIJO?

Pred kratkim smo objavili novico, da je bil zamenjan v slovenski vladi referent za tisk Stanič. Pozneje smo tudi objavili, da je podpredsednik vlade in ekonomski minister dr. Jože Mencinger tudi podal ostavko. Sedaj lahko potrdimo, da je 9. maja bil ta njegov odstop sprejet. Z njim vred pa je odstopil tudi finančni minister dr. Marko Kranjec, o katerega odstopu se je že nekaj dni ugibalo.

Novi podpredsednik vlade je sedaj dr. Andrej Ocvirk, dosedaj direktor Petrola; novi finančni minister pa je Dušan Šešok, direktor ljubljanskega Yulona. O teh novih imenovanjih je razpravljala tudi skupščinska komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, ki ju je tudi potrdila.

Ko o teh dogodkih v slovenski vladi piše ljubljansko Delo in jih komentira dne 9. maja, ne kaže ravno največjih simpatij ob teh spremembah. V svojih komentarjih še vedno razodeva nenaklonjenost Demosu in sicer previdno, a očitno zastopa stališča bivših oblastnikov ali vsaj tej levičarski opoziciji sorodne ideje.

Kljub navidezno objektivnemu poročilu Delo ne more prikriti svoje pristranskosti, po drugi strani pa tudi še ne more doumeti, kaj je res pravi politični pluralizem. Teško je Delu odstraniti mentaliteto enostrankarskega sistema in pristati na politično tekmovanje, kjer naj bi imele vse politične stranke in koalicije polno enakopravnost na političnem področju.

Vstop Slovenije v novo obdobje, približanje političnemu in gospodarskemu naprednemu evropskemu svetu predstavlja za Slovence doma in po svetu svetovnonazorsko opredelitev, ki je značilna za vso Evropo.

Po precej improviziranih volitvah pred letom dni v Sloveniji, z velikimi omejitvami za DEMOS, stopamo v novo politično obdobje definicij na ideološkem področju. Tako je lahko predvidevati, da bodo v bližnji bodočnosti nastale nove spremembe v bivših koalicijah in tudi mnoge osebne odločitve pri politikih, da bodo šele sedaj našli oziroma prikazali svojo pravo politično-ideološko usmerjenost.

Delo „komentira“ namreč, da „sodi Dušan Šešok v tako imenovani Peterletov krščanski strokovno-politični štab, v katerem so še dr. Boris Pleskovič (sicer

Priprava na samostojnost

Izvršni svet Slovenije je v začetku maja pripravil vrsto zakonov, ki omogočajo osamosvojitve. Gre za zakone s področja bančništva, deviznega sisetma, državljanstva in varovanja meje, ki jih bo sprejel takoj parlament. Vlada sicer še ni pripravila predloga o novem slovenskem denarju, a je pojasnila, da bo v začetku to kar slovenski dinar. 29. junija naj bi bilo vse pripravljeno za osamosvojitve, je dejal predsednik vlade Lojze Peterle. Slovenci naj bi v dveh letih dobili potne liste, v treh pa zamenjali registrske tablice na avtomobilih. Spremenjen bo sistem varovanja državne meje, le režim za mejo s Hrvaško še ni določen.

zaposlen pri Svetovni banki), Tomaž Kunstelj, dr. Marko Kremžar (član Slovenske ljudske stranke v Argentini) in dr. Jože Bernik iz Chicaga. Andrej Ocvirk je sicer formalno član Pučnikove socialdemokratske stranke, vendar je kristjan in blizu krščanskim demokratom.“

Vprašujemo se, zakaj se čudijo nekateri Slovenci iz krogov bivših režimovcev, da se krščansko demokratični politiki organizirajo, formirajo in delujejo tako strankarsko kot politično. Gotovo bi želeli pri Delu in njemu bližnjih krogih, da bi krščanski demokrati kar slepo mahali po zraku.

Delo poroča še naprej, da „predlagana kandidata nista dobila enotne podpore Demosovih strank. Zlasti je slišati posamezne ugovore in nasprotovanja iz Slovenske demokratične zveze in iz vrst socialdemokratov. Nekateri vse glasneje omenjajo možnost, da nesoglasja z nekrščanskimi ministri v vladi niso naključna in da je to del Peterletove taktike in krščanskih demokratov, ki so svoje neposredno zagovornike in simpatizerje našli že skorajda v vseh koalicijskih strankah. Po nekaterih podatkih je ta hip v vladi 47 odstotkov krščansko-demokratsko »naravnanih« ministrov in članov te stranke.“

Morda je takšna realnost za Slovence v domovini presenetljiva, za tiste pa, ki poznajo svetovnonazorske in politične razmere, je bilo to že dalj časa predvidevano in razumljivo. Demos — kot nam povedo že samo kratice — je nastal kot opozicijski režim. Sedaj pa nastaja naravna politična težnja po definicijah, po pozitivnih in jasnih stališčih v življenju slovenske politične javnosti.

Delo še piše, da „razmerja v parlamentu niso popolnoma znana, razvidno pa je, da prehajanje poslancev drugih Demosovih strank v krščansko-demokratski tabor dobro napreduje. Od tod tudi govornice, da se slovenski politični prostor že na novo oblikuje in da skušajo posamezne Demosove stranke skleniti zavezništvo z nekaterimi opozicijskimi strankami, da bi skupno oblikovali nekakšno novo sredinsko koalicijo pri čemer naj bi bil najbolj aktiven del članov Slovenske demokratične zveze. Ta koalicija naj bi bila »obrambni zid« — kot je slišati — pred vse prodornejšo navezo med kmečko stranko, krščanskimi demokrati in liberalci.“

Takšen zaključek v Delu razodeva nepoznanje političnih smeri, saj je vsem opazovalcem svetovne ideološke in politične situacije jasno, da je Slovenska demokratična zveza res morda „obrambni zid“, vendar ne neke nove sredinske koalicije, temveč nekateri v njej iščejo zvez bolj na levo, da tako prehajajo v opozicijo z načeli krščanskih demokratov, kmečke stranke in določeno smerjo liberalcev.

Slovenija in Slovenci si v teh odločilnih in usodnih zgodovinskih trenutkih želijo ideološke jasnosti, političnih izbir in odkritosrčne odločenosti v mednarodnih, nacionalnih in idejnih vprašanjih, ki so ravno sedaj za Slovence tako važna.

Vojaška provokacija v Sloveniji zahtevala prvo civilno smrtno žrtev

Najhuša zaostritev odnosov med vojsko in Slovenijo po začetku jugoslovanske krize je v petek terjala prvo civilno smrtno žrtev. V Mariboru je pod kolesi vojaškega oklepnika umrl 52-letni Jožef Šimčik, ki je s skupino Mariborčanov skušal zaustaviti umikajočo se vojaško kolono in pri tem padel pod oklepnik. Ta je zapeljal čezenj, po nesreči pa se vojaki niso niti ustavili.

Odnosi z vojsko so se zaostrili v četrtek zjutraj, ko so vojaki obkolili učni center v Pekrah, kjer se uri prva generacija slovenskih vojakov. Stražarji so najprej zadržali dva maskirana in oborožena izvidnika JLA, ki sta se plazila okrog centra, nato pa so ju čez pol ure izpustili. Popoldne so oklepni transporterji in vojska obkolili center, majorju Andreju Kocbeku, ki ga vodi, pa začeli postavljati pogoje. Najprej so zahtevali izročitev enote, ki je zajela njihova izvidnika, potem pa so v okolici centra izvedli nekaj zastraševalnih manevrov. V teh zaostrjenih odnosih je nato prišlo do pogajanj med vojaškimi poveljniki na eni strani ter poveljniki teritorialne obrambe in mariborskimi politiki na drugi, vendar je med pogajanjmi prišlo do nezaslišanega dogodka. Sredi pogovorov je namreč v prostore mariborske občinske skupščine vdrla vojska in ugrabila pogajalca podpolkovnika Vladimirja Miloševića in častnika Milka Ozbeča, ki sta se pogajala v imenu slovenske teritorialne obrambe.

Do ugrabitve je prišlo potem, ko je generalmajor JLA Mičo Delič prosil za korezec vode (kar je bil znak za napad) in zapustil dvorano, v katero so malo za tem vdrli specialci in z orožjem zagrozili civilnim pogajalcem.

Vojska je šla v svoji akciji tako daleč, da je zanjo uporabila vozila z oznako Rdečega križa in s tem kršila mednarodna pravila, ki veljajo celo v vojni. Tudi drugače skorajda ne pomnimo primerov ugrabljenja pogajalcev, saj do teh ni prišlo celo v primerih, ko so bile sprte strani v vojni.

Slovenski sekretar za ljudsko obrambo Janez Janša je potem za povračilni ukrep ukazal vsem vojaškim objektom (razen bolnišnicam) izklopiti telefon in elektriko. Ko so na Ptujju elektricarji odklapljali elektriko zunaj kasarniške ograje, pa so nanje streljali vojaki in pri tem enega med njimi tudi ranili v koleno.

Po vseh teh napetostih je vojska okrog pete ure popoldne vendarle izpustila ugrabljena častnika in ukazala umik. V tej zmedbi pa je prišlo do neljube človeške žrtve, saj se je skupina občanov obešala na oklepni transporter, pri čemer je Jože Šimčik padel pod njegova kolesa in bil na mestu mrtev. Meščani so kmalu po tem začeli na mestu tragične nesreče prižigati svečke, ves Maribor pa je bil na nogah.

Vse bolj je očitno, da je vojska vso akcijo skrbno načrtovala, saj je le dan

pred dogodkom v Pekrah poslanec v slovenskem parlamentu Milan Aksentijević posredno napovedal, da je vojska dolgo trpela in praktično izčrpala vsa možna sredstva. Že naslednjega dne pa so v Mariboru nastopili vojaki.

Slovenci se tudi tokrat, kot že v času slovenske pomladi, niso dali sprovcirati in so reagirali razumno ter dostojanstveno. Vse bolj je očitno, da je samo na tak način mogoče paralizirati bojevitost armado, ki si na moč prizadeva v Sloveniji zanetiti novo krizno žarišče v Jugoslaviji. Vojska je močno povezana s srbskim političnim vrhom, saj je tudi dr. Borisav Jovič, novi predsednik srbske Socialistične stranke, v zvezi z naj-novejšim incidentom JLA v Sloveniji dejal: „Armada je bila dolgo strpna, pogajala se je in skoraj prosila, naj v Sloveniji spoštujejo zvezne zakone. Napočil je trenutek, ko ni več mogoče mirno gledati neizpolnjevanja zveznih zakonov. Edini izhod je, da Slovenija začne spoštovati te zakone, dokler se morebiti ne konstituira drugače.“ Slovenija je krizo v Mariboru takoj internacionalizirala, saj je vlada o dogodkih nemudoma obvestila zunanjega ministra dr. Dimitrija Rupla, ki se je nahajal v Londonu. Dr. Rupel pa je o dogodkih obvestil svoje sogovornike in številne ambasadorje.

Razmere so zaostrjene tudi zaradi nepojasnjene smrti slovenskega vojaka v Vukovarju. V tamkajšnji vojašnici je namreč umrl 19-letni Matjaž Urh. Ugotovili so poškodbe na glavi in prsnem košu. Preiskava o tej smrti še vedno traja.

Po vsej tej napetosti sta sobota in nedelja minili dokaj mirno, saj novih zaostrovanj ni bilo. Vojska je izdala tudi uradno sporočilo v katerem obžaluje smrt Jožefa Šimčika, ki je nanjo vsekakor vrgla temno luč, v Sloveniji pa še okrepila protivojaško vzdušje.

Marko Jenšterle
po telefaksu 27. maja

ZADNJE VESTI

Koordinacijska skupina republiških organov Slovenije je v sporočilu, ki sta ga podpisala Igor Bavčar in Janez Janša v nedeljo zvečer, zapisala, da je zamisel za ukrepe proti Sloveniji in sprovciranje incidenta v Mariboru izoblikoval načelnik generalštaba jugoslovanske armade generalpolkovnik Blagoje Adič. Akcija je bila vodena mimo poveljstva 5. armadnega območja (v katerem je Slovenija), ki so ga o aktivnostih obveščali šele naknadno. Koordinacijska skupina tudi opozarja, da je že v tem tednu mogoče pričakovati nove zaostritve, saj je v nedeljo, 26. maja ob 19.18 uri na brniškem letališču pristal vojaški transportni avion s posebno enoto, ki so jo namestili v eni izmed ljubljanskih vojašnic.

M. J.

MARIBOR

Po nekajdnevem odmoru se je „Gallusova“ družina 18. maja ob 14. uri zbrala spet v Ljubljani na Kongresnem trgu, kjer nas je čakal naš stalni Mercator Turist avtobus in lepa skupina znancev in sorodnikov. Proste dni so seveda vsi pevci temeljito izrabili za obiske in izlete, čeprav nam je le-te slabo vreme — v hribih je sneg na 800 višine — prekrizalo marsikrat načrte. Nekaj nerazumljivega je letošnja „pomlad“. Vendar dobre volje in veselega razpoloženja ne manjka in ob napovedani uri smo odpotovali proti naši naslednji postaji — Maribor. Trojane, Celje hitro puščamo za seboj, da čimprej dospemo na cilj. Le nekaj kilometrov pred Mariborom (Tepanje) se ustavimo za kratek oddih in osvežilo, kajti ob 17. uri nas je v mariborski stolnici že čakal stolni župnik dr. Lipovšek, ki nam je ob Slomškovem grobu spregovoril lepe pozdravne besede, čestital po zboru rojakom v Argentini k ohranitvi vere, jezika in slovenske kulture ter povedal nekoliko o Slomšku in o poteku beatifikacijskega procesa. Ob grobu smo nato ob mogočni spremljavi orgel zapeli ljudsko Ti, o Marija, nato še iz zborovega turnejskega programa Foersterjevo Ave Maria in Slovenijo v svetu. Seveda smo tudi zmolili molitev za Slomškovo beatifikacijo. V imenu teološke fakultete nas je prišel pozdravit tudi prof. dr. Stanko Janežič, znani pesnik, ki se je potem tudi udeležil koncerta. Ogled mesta je zaradi mrzlega vetra odpadel; pa tudi časa ni bilo, saj se je že bližala ura koncerta.

Ta je bil v čudoviti lepi „Kazinski dvorani“ mariborskega gledališča. Bogati

Z „Gallusom“ po Sloveniji

dr. Julij Savelli

lestenci so razlivali morje luči po dvorani v rokoko stilu, vse naokrog sama ogledala, pozlačeni okviri vrat in ogledal, predvsem pa čudovita akustika, ki je do slej bila naša stalna spremljevalka. Že pred koncertom je prišla zbor pozdravit predsednica skupščine mesta (županja) — bila je zadržana z neko nemško delegacijo, ki je bila na obisku, ter jo je potem na koncertu zastopal podpredsednik prof. Rudi Moge z gospo; zaradi birme (binkošti!) zadržanega škofa pa je zastopal kanonik dr. Zdolšek. Koncerta se je udeležil tudi podpredsednik ljubljanske mestne skupščine docent dr. Mihael Vengušt.

Odlična akustika dvorane in navdušena publika sta pripomogli, da je koncertni program od točke do točke stopnjeval priznanje in zahvalo zboru (ki je z vsakim koncertom v boljši formi!) in ploskanje se po vsaki odpeti točki zlepa ni poglelo. Seveda je zbor moral dodati celo vrsto „bisov“ in še bi ga poslušali.

MURSKA SOBOTA

Sledila je večerja v hotelu Orel na povabilo predsedstva mestne skupščine, po njej pa smo se odpeljali proti naslednji postaji: Murska Sobota, kjer smo se po enourni vožnji razmestili k počitku v udobnih sobah hotela Diana. Sprejel nas je dež in ob vstajanju je še vedno prihajal blagoslov od zgoraj, ko smo se na binkoštno nedeljo po zajtrku podali v

bližnjo farno cerkev k maši. Tudi tu nas je lepo pozdravil celebrant in pred pridigo in ob koncu maše opozoril vernike na naš večerni koncert. Po kratkem ogledu kinodvorane, kjer je bil potem koncert, smo odšli v gostilno Kmečki turizem v Radovance, kjer so nas poleg bogatega kosila pogostili tudi s pristno prekmursko gibanico. Pri sosednji dolgi mizi so bili zbrani birmanci s svojimi botri in sorodniki, ki jim je naša navzočnost in pesem vzbudila posebno priznanje, in z njihove mize so romali zvrhani krožniki najrazličnejšega peciva na naše mize. Ob slovesu pa so nas spremili do avtobusa in nam v slovo mahali, tudi s solzami v očeh. Dobri naši ljudje!

Po kosilu je zbor z avtobusom napravil še majhen izlet in obiskal najprej Martijance, kjer so v cerkvi 600 let stare freske znanega Aquila iz Beljaka. Tam nas je sprejel župnik dr. Balazič, svetovno razgledani človek, ki tudi Argentino dobro pozna.

Drugi obisk je veljal Bogojini z znamenito Plečnikovo cerkvijo, ki je v notranjosti vsa okrašena z ročnimi izdelki iz žgane črne glinice, ki jih izdelujejo domačini bližnje vasi Filovci. Tam je zbor doživel še posebno presenečenje. Naša maskota, enoletna Marjanka, hčerkica Helene Loboda in Jožeta Oblaka, ki nas povsod za občudovanja vredno pridnostjo spremlja in je ljubljanka vseh, je shodila. Kakšno veselje!

Še v Turnišču smo se ustavili. Tu je najstarejša in največja prekmurska romarska pot z zanimivimi freskami. Ob proščanju, ki je 15. avgusta, romarji prečujejo v molitvi celo noč.

Končno še Odranci z novo cerkvijo, delo arh. Valentinčiča, Plečnikovega učenca. V cerkvi so po površini največje Kregarjeve freske po vseh stenah, in kažejo celotno Kristusovo življenje, manjka le zadnja, ker je umetnik umrl in je ta del stene prekrit z zaveso. Tu župnikuje znani Lojze Kozar, ki ga kot pisatelja gotovo mnogi poznajo.

Po dveurnem odmoru v hotelu smo odšli na koncert, ki je bil spet resničen užitek. Zbor je bil spet v resnično odličnem razpoloženju ter je s svojim programom užigal publiko, da se ne da popisati. Bilo je navzočih tudi nekaj rojakov, ki so pred 20 in več leti živeli v Argentini, in je srečanje z njimi bilo nekaj izrednega. Zbor je dodajal še vedno nove pesmi in ljudje so stoje ploskajoče spremljali naše pevce vse dokler se ni zadnji umaknil iz dvorane.

Z večerjo je nato v Prekmurskem hramu gostil zbor predsednik skupščine mesta dipl. ekonom Andrej Gerenčer. Petje je polnilo po večerji vse prostore hrama in kar težko se je bilo posloviti. Morali smo pač k počitku v hotel, kajti odhod na naslednji koncert je bil napovedan za 9. uro zjutraj. In doživeli smo veselo presenečenje. Prekrasen spomladanski dan, ko smo se poslavljali od gostoljubne Murske Sobote, nas je spremljal na poti skozi Veržej in Ljutomer do kratkega postanka v Ormožu. Mimo Ptujja se oddaljuje pot mimo Kidričevega, ki je znan po svoji tovarni aluminija, ki so jo po vojni začeli graditi Nemci sredi gozdov, v katerih je nešteto grobišč iz prve in druge svetovne vojne, pa tudi iz dobe neposredno po drugi vojni, kjer so v nekdanjih protitankovskih jaških zakopali številne žrtve, zlasti vrnjenih Hrvatov. Naš prvi cilj je Ptujška gora,

znamenita stara romarska pot, kjer nas je sprejel in pozdravil minoritski provincijal p. dr. Hajnšek. Foersterjev Ave Maria, Gallusov Resonet in laudibus in Cvetke trgam so prelepo zveneje v tej prezanimivi nad pet stoletij stari cerkvi. Za slovo pa še Marija skoz življenje in že smo skozi Kozjansko čudovito pokrajino, stran od avto-cest ubirali pot do Rogaške Slatine občudujoč spretnost našega šoferja.

ROGAŠKA SLATINA

Na cilj smo prišli okrog 13. ure ter po kosilu v hotelu Slovenija odšli v svoje sobe v hotel Ljutomerski dom na počitek, mnogi pa so se tudi sprehajali po prelepih parkih Zdravilišča in si kupovali vabljuje spomine, zlasti iz brušenega stekla, ki ga izdeluje bližnja tovarna. Še preizkus steklene dvorane, kjer bo koncert, in nazaj v hotel k zadnjemu oddihu in pripravi.

Koncert je uspel nad vsa pričakovanja. Uvodoma je zbor pozdravil župan in ravnatelj Zdravilišča Milan Zágoda in zboru izročil spominsko darilo. Po uvodni pesmi Slovenija v svetu, ki je takoj ustvarila primerno razpoloženje, je zbor obširneje predstavila v slovenščini, nemščini in italijanščini napovedovalka Ana Matko. Med številno domačo publiko je bilo namreč veliko tujcev, trenutnih gostov Zdravilišča. Koncert je obiskal tudi ljubljanski župan inž. Strgar z gospo, ki je med koncertom in zlasti še po koncertu prišel zboru izraziti svoje veselje in čestitke k izvajanju programa in k uspehu večera. Na koncertu je bila navzoča tudi gospa Kunčičeva, vdova po našem pokojnem mladinskemu pesniku in pisatelju. Njej v pozdrav na domačih tleh je zbor izven programa zapel Kunčičevo pesem Od zibelke do groba, ki jo je uglasbil prof. A. Geržinič. Po odmoru je prišla zbor pozdravit tudi podpredsednica SIM dr. Irene Mislej in zboru izročila spominsko darilo. Prav tako je zbor pozdravil in se mu zahvalil za lep užitek večera pevovodja domačega moškega zbora Fr. Plohe, ki je s šopkom podaril tudi Gallusovo mapo — pred kratkim izdano — z lepimi grafikami in kompaktno ploščo Gallusovih skladb. Publika kar ni hotela iz dvorane in zbor je moral še in še dodajati. Pravi triumf naše pesmi iz grl zdomskega zbora, ki je bil deležen mnogih zelo laskavih pohval. — Po koncertu večerja, nato počitek in po zajtrku smo v torek, 21. maja, v jutranjih dneh zapustili v soncu se kopajočo Rogaško Slatino in se odpeljali na Teharje.

KOMEMORACIJA NA TEHARJAH

Po odhodu iz Rogaške Slatine smo se v jutranjih urah ob postanku v Ljubljani ustavili v Teharjah, kjer sta nas že čakala prijazni župnik Marjan Rozman in delegat celjske mestne skupščine Drevenšek. Odšli smo naravnost do cerkve Sv. Ane, ki dominira nad teharskimi grobišči in od koder je najlepši razgled na le-ta. Pričakali smo še župnika Jožeta Škerbca iz Argentine in našega nepogrešljivega dobrotnika — angela varuha Janeza Riharja in nato v somaševanju vseh treh prisostvovali sv. daritvi za vse žrtve, ki smo jim danes posvetili obisk, in še posebej za našo pred kratkim umrlo zvesto članico go. Anico Rode. Petje zbora se je pri maši menjavalo z ljudskim petjem, saj je bilo pri maši tudi dovolj domačinov in tudi znancev in sorodnikov članov zbora. Tja nas je prišla pozdravit tudi sestra pok. dr. Tineta Debeljaka.

Nad. na 3. str.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije
Kabinet predsednika

SPROČILO ZA JAVNOST

V preteklih dneh je več domačih in tujih medijev poročalo o stroških za tuje strokovnjake, ki pomagajo vladi Slovenije pri pripravi gospodarske suverenosti. Informacije v tisku so netočne, zato želi kabinet predsednika Izvršnega sveta slovenski javnosti pojasniti dejstva.

V zadnjih šestih mesecih je profesor Jeffrey Sachs s harvardske univerze štirikrat prišel v Slovenijo; ob teh obiskih se je z vladnimi predstavniki pogovarjal o gospodarskih razmerah v Jugoslaviji in v Republiki Sloveniji. Že od vsega začetka je poudaril, da bo svoj delovni čas Republiki Sloveniji podaril, zato tudi ni zahteval in ne sprejel od Republike Slovenije nikakršnega plačila za svoje delo. Svoje delo v Sloveniji je pojasnil kot priložnost, da uporabi svoje znanje in izkušnje za nadaljnji razvoj gospodarske svobode v Vzhodni Evropi. Profesor Sachs je s seboj pripeljal več svojih sodelavcev z bogatimi izkušnjami pri preobrazbi Vzhodne Evrope. Vsi ti strokovnjaki so prav tako podarili svoj čas, ki so ga potrebovali za delo v Sloveniji.

Poročila v tisku, da prejemajo profesor Sachs in njegovi sodelavci za svoje delo v Sloveniji plačilo, so neresnična. Profesor Sachs je vladi Slovenije sporočil, da je globoko razočaran nad zmotnimi izjavami, ki krožijo v tisku. Izrazil je svojo zaskrbljenost nad tem, da »večina neresnic namerno prihaja od ljudi, ki so o njegovem delu sicer dobro poučeni«. Poudaril je, da svoje delo v Sloveniji opravlja predvsem zaradi osebne naklonjenosti Sloveniji.

Izvršnemu svetu sta pri delu svetovala tudi slovenska izseljenca dr. Jože Bernik in dr. Marko Kremžar, ki sooblikujeta program gospodarske suverenosti. Oba sta tudi v tujini priznana in izkušena strokovnjaka. Oba poklanjata svoje delo kot osebni prispevek, ki ga lahko dasta domovini, in zanj od Slovenije ne želita nobenega povračila.

V prizadevanjih za pripravo in uresničitev načrta za gospodarsko suverenost Slovenije Izvršni svet namerava zagotoviti tudi sredstva, s katerimi bi lahko najel in plačal druge tuje pravne in finančne strokovnjake. Ti strokovnjaki niso del Sachsove skupine, s skupino pa bi pri projektu sodelovali. Delo teh strokovnjakov bi bilo dopolnilo in pomoč v znanju in izkušnjah strokovnjakom slovenskega Izvršnega sveta ter drugim strokovnim krogom v Sloveniji. V pravnosvetovalno skupino namerava vključiti tudi pravno pisarno iz New Yorka White and Case, ki ima bogate izkušnje, pridobljene po vsem svetu pri zastopanju držav in vlad. Finančno svetovalno skupino bi vodil profesor Donald Lessard, priznan ameriški finančni strokovnjak z Massachusetts Institute of Technology. Člani obeh svetovalnih skupin so v Sloveniji že opravili prve obiske. Drugi tuji strokovnjaki bodo v projekt vključeni, ko bo in če bo potrebno.

Ljubljana, 4. maja 1991

IN; št. 57; 13. maja 1991

Že v prvih mesecih po bliskovitem razpadu Jugoslavije in temu sledečem razkosanju Slovenije med tri sovražne sosedne države, se je v vrstah univerzitetnih študentov okrog profesorja Ehrlich pojavila misel na t.i. „višarsko slovenstvo“. Izraz, ki ga politično nekoliko verziran slovenski inteligent gotovo pozna, ali bi ga kot zaveden Slovenec moral poznati. Vsem je znano, da profesor Ehrlich ni bil politik, čeprav je mnogokrat s svojim nasvetom ali praktičnim predlogom moral — proti svoji volji — na politično pozorišče, v najusodnejših letih v zgodovini slovenskega naroda, zlasti takoj od začetka II. svetovne vojne ali točneje, že prve tedne po nepričakovanem koncu Jugoslavije. Jugoslavija je od leta 1918 sicer bila država, ki smo Slovenci vanjo zašli zaradi našemu narodu nepopolnega razvoja dogodkov v zadnjih letih prve svetovne vojne, ki so mednarodne politike malo večje takratne slovenske politične voditelje pritisnili ob zid, da so morali sprejeti končne politične odločitve, ki so postale za vse Slovence usodne.

Danes gotovo ni več Slovence, ki bi si upal mirne vesti trditi, da je 1. december 1918 za slovenski narod pomenil resnično osvoboditev, dopolnitev narodnega osvobodjenja in pričetek demokratičnega razvoja v lepšo, po mogih stoletjih že davno zasluženo resnično svobodno pot v bodočnost.

Politični razvoj v novi deželi — Jugoslaviji — je že po nekaj letih skupnega življenja nakazoval ravno v nasprotno smer: v vedno večjo odvisnost od edinega odločujočega središča večnarodne države, nepriznavanje slovenske narodnostne posebnosti in različnosti od drugih sorodne jezike govorečih jugoslovanskih narodov, vedno bolj jasna težnja po načrtovanem poenotenju v en skupen, srbski jezik govoreč nov jugoslovanski narod. To je slovenskemu voditelju dr. Antonu Korošču priznal sam kralj Aleksander I. „Ujedinitelj“, ko mu je nekaj dni pred šestojanuarskim državnim udarom leta 1929 v razgovoru rekel: „Znaš, Antune, ovaj vaš slovenački jezik, to treba opustiti — ta više ne vredi.“

TINE DUH

Slovenija v senci Sv. Višarij

Ob 49-letnici Ehrlichove smrti 26. maja 1942

Kmalu po začetku načrtnega zbrisovanja zunanjih znakov narodne individualnosti kot npr.: trganje iz slovenskih šolskih beril Cankarjevih slavonspevov Ljubljani, Nebesom pod Triglavom itn., uvedba srbskih učnih knjig za slovensko literaturo, kjer so največji slovenski pisatelji in pesniki bili odpravljani le z nekaj vrsticami, prednost so imeli srbski in črnogorski, razpust slovenskega Orla, slovenskih prosvetnih organizacij in političnih strank, ustanovitve enotne telovadne organizacije — Sokola kraljevine Jugoslavije itn., itn., je prof. Ehrlich kot zaveden in za slovenstvo zaskrbljen Slovenec takoj spoznal, da Jugoslavija ni naš končni cilj, ni konec naše poti v iskanju boljše in lepše bodočnosti za Slovence. Ker je v onih letih bilo nevarno zbirati ljudi, zlasti pa še univerzitetne študente, je izbrane skupine akademikov vodil na božjo pot na sv. Višarje nad Žabnicami v Kanalski dolini. Vrh sv. Višarij z Marijino božjepotno cerkvijo se mu je zdel najprimernejša točka, odkoder je mogel najbolje razlagati geopolitični položaj slovenske zemlje in vlogo slovenskega naroda, zgodovinopisnega lastnika tega koščka Srednje Evrope, kjer se stikajo tri glavne evropske jezikovne, narodnostne in kulturne skupnosti: Slovani, Romani in Germani. Zadnji dve sta skozi vso evropsko zgodovino bili nasilni in ekspanzivni ravno na tem koščku Evrope, kjer že iz davnih časov prebiva slovenski narod. Dokaz, da slovenski narod ni bil nikdar napadalen in ni hlepel po sosedovi zemlji, je ravno Marijina cerkev na vrhu Višarske gore, odkoder je kot na dlani vsa slovenska zemlja na sever, jugovzhod, zahod in jugozahod. Pod Višarsko goro so se že iz predzgodovine naprej križale vse poti na vse štiri strani evropskega sveta. Naši pradedje so se zavedali geopolitične pomembnosti tega evropskega naravnega

križišča in so tam zidali prostor molitve — Marijino cerkev, s čigar stolpnih lin ne oprezuje vojaški izvidnik s prstom na prožilcu strojnice, ampak vabi zvon k molitvi. V naših dneh stoji na višarskem hribu romarska hiša za romarje treh narodnosti: Slovencev, Nemcev in Italijanov, ki so vsi enako dobrodošli pri višarski Materi božji in so ji enako dobrodošle prošnje in zahvale v slovenskem, nemškem ali italijanskem jeziku.

Taka idealizirana vizija slovenskega političnega položaja v Srednji Evropi, prenešana v politične račune in načrte, kar je rajni profesor Ehrlich hotel pokazati in vcepiti v srca mladih akademikov, bodočih slovenskih političnih in državnih voditeljev, naj bi pomenila dokončno rešitev slovenske prisotnosti v srednjeevropskem prostoru. Izražena v vsakdanji politični in diplomatski govorici je višarska vizija slovenstva predlagala oz. svetovala tedanjim slovenskim in mednarodnim odločujočim dejavnikom tri alternativne možnosti, ki jih je Akcijski odbor za suvereno slovensko državo jeseni 1946 predložil v posebni spomenici odgovornim zavezniškim vladam:

a) Ustanovitev severnojadrske države kot neposrednega zaledja Trsta. Nova država naj bi po predlogu spomenice obsegala celotno ozemlje slovenske republike — takrat sestavnega dela Titove Jugoslavije — vse ozemlje Julijske krajine, avstrijsko Koroško in videmsko pokrajino zaradi nemotenih železniških zvez, ker bi tako dobila v svoje državne meje cestne in železniške zveze med Trstom in srednjeevropskimi prometnimi križišči v Beljaku, Celovcu in Mariboru. Nova država bi bila organizirana po zgledu švicarskih kantonov, da bi svojim petim različnim narodnostnim skupinam najbolje zagotovila popolno enakopravnost. Novo organizirano državno ozemlje bi takrat, po koncu II. svetovne vojne v svoje meje vključevalo 1.200.000 Slovencev, 300.000 Italijanov, 300.000 avstrijskih Nemcev, 200.000 Hrvatov in 200.000 Furlanov. Vsega skupaj bi takrat štela okrog 2.600.000 ljudi. (B. Novak, Trieste, str. 248)

Zavezniki so medtem sprejeli francoski predlog za ustanovitev miniaturnega STO — Svobodnega tržaškega ozemlja — in se niso mogli sporazumeti glede dokončne razmejitve zaradi nesporazumov med italijansko in jugoslovansko delegacijo; pričeli so pritisniti na Jugoslavijo in Italijo, naj se odločita za dokončno razmejitev med obema državama. Tako je prišlo do pogodbenega sporazuma o razmejitvi in smo Slovenci zaradi komunističnega režima v Jugoslaviji izgubili Trst s pristaniščem, vso Kanalsko dolino, slovensko Benečijo ter Gorico. Zahodni zavezniki niso hoteli izročiti takratni brezpogojni Stalinovi zaveznici, Titovi Jugoslaviji, dostop v Trst s pristaniščem za vso Srednjo Evropo.

Nekdanja Ehrlichova skupina pa vkljub temu prvemu mednarodnemu porazu slovenske državne ideje ni vrgla puške v koruzo in je v naslednjih letih — že v novih domovinah, predvsem v Združenih državah, Kanadi in Argentini — iskala novih možnosti za uveljavitev slovenske republike iz jugoslovanskega objema. Tako so prvotno misel suverene

slovenske države v novi Evropi razširili še z dvema možnostima. V program novoustanovljenega Slovenskega državnega gibanja so vnesli možnost slovenske suverenosti v predlogu za reorganizacijo jugoslovanske federacije.

b) V razhod obstoječe federacije v konfederacijo istih držav, ki še danes sestavljajo skupno državo. Ta rešitev je za Slovence sicer najmanj zaželena, vendar bi jo slovenski narod bil pripravljen sprejeti, saj konfederacija ne pomeni države v mednarodnem smislu; prav gotovo pa bi zaradi različnih pojmovanj in razlag konfederativne pogodbe morda prav kmalu nastale težave, zlasti s srbsko konfederirano državo, ker je srbskim voditeljem in tudi narodu že vse od nastanka srbske države od carja Dušana dalje v srcih in mišljenju navzoča unitarna in centralizirana država, kjer je srbski narod bil vseskrzi vodilen.

c) Najbolj zaželena in zaradi nepremostljivih razlik zlasti med Slovenci in Srbi v pojmovanju države bi bila zadnja, v program SDG sprejeta rešitev, namreč popolnoma suverena in od katerekoli druge države neodvisna slovenska republika, ki bi jo obvezovali edinole predpisi mednarodnega prava.

Zdi se, da navori prve demokratsko izvoljene slovenske vlade po letu 1938, gredo za tem zadnjim ciljem. Preži pa na ta cilj zahrbtno obnašanje SDP, nekdanje KPS, ki bi verjetno ob prvi priložnosti pozabila na „pravico slovenskega naroda do samoodločbe vključno s pravico do odcepitev.“ Vemo namreč, da slovenska partija v kljub prekrščenju še vedno obstaja in z njo tudi njena še nezastarta sla po izgubljeni absolutni oblasti med leti 1945 in 1990. Zato še vedno nesprejeta slovenska ustava, zato še vedno partijski direktorji po družbenih podjetjih, zato še vedno razpolaganje z republiškim denarjem, zato še vedno sleherni najmanjši poskus legalne spremembe obstoječega stanja obsojen kot „revanšizem“, ko gre vendar le za osebne koristi še vedno direktorjev-partijcev, ki se za njimi potuhnjeno krije stara partija v obleki SDP. Stara partija ima še visok greben, ker ima za sabo zvezno vojsko ali vsaj večino njenega častniškega zbora, ki je še danes večinoma srbski. In ravno ta je še vedno in bo še dolgo najtrdnjša zaslomba in obramba starega sistema, ki mu je slovenski narod pri prvih svobodnih volitvah pokazal hrbet.

Slovenski narod bo moral iti še skozi težke čase, predno bo mogel uresničiti najnujnejši del vizije višarskega slovenstva: suvereno državo SLOVENIJO.

Z Gallusom po Sloveniji

Nad. z 2. str.

Po kratkem osvežilu nas je naš avtobus „potegnili“ do spominskega križa. Sicer vedno živahno razpoloženje med vožnjo je utihnilo — kajti bližali smo se svetemu mestu, za našo narodno zgodovino nepozabno tragičnemu kraju. Zbrani ob spominskem križu opazujemo okolico in spomin nam vrta v preteklost, skušajoč nam vsaj nekoliko predstaviti vso strahoto trpljenja, ki so ga vse žrtve taborišča morale prestati. Dirigentka Anka je med prvimi položila pod križ svoj šopek, ki ga je na sinočjem koncertu prejela od hvaležnih poslušalcev. Za njo pa je ustanovitelj argentinskega „Gallusa“ položil velik šopek krvavordečih nageljnov, njemu pa so sledila dekleta s polaganjem svojih šopkov. Molk nas je obdal, le občasno so ga motili ropoti tovornjakov, ki še vedno navažajo odpadni material, da izravnavajo teren in ga pripravijo za zasaditev grmičevja in ga tako spremene v skromen park, ki bo večna priča ljubezni žrtev do domovine in o zlobi in zverinstvu njihovih morilcev. Mladi Luka Debevec, čigar oče se je z begom iz taborišča rešil gotove smrti, je lepo recital Balantičeva Zasuta usta, zbor pa je nato ganljivo zapel „Jaz sem

življenje in vstajenje“. Molitev in molk! Potem pa iz polnih grl pesem: Oče, mati, bratje in sestre. Pa spet molitev, nato obisk jezera ob zanimivih razlagah župnika Rozmana. Po skoraj dveurnem zadržanju na Teharjah smo se vrnili, nekateri s sorodniki na njihove domove s svojimi avtomobili, drugi pa z avtobusom v Ljubljano, vsi polni vtisov in tudi primerno utrujeni.

Naslednji dan, 22. maja, je bil prost dan. Vsak ga je preživel v lepem vremenu na svoj način in gotovo lepo. Z Anko sva bila opoldan na magistratu na seji pripravljalnega odbora, kjer smo se dogovorili tudi za radijsko snemanje zadnjega koncerta, graviranje kasete v študiju radio Slovenija in za TV prenos ter graviraje video-kasete. Mnogi smo se pa zvečer srečali še v ljubljanski stolnici na koncertu opernega orkestra in zboru, ki je izvajal Rossinijevo Stabat mater in v katerem je imel odlično solistično vlogo (poleg sopranistke, mezzosopranistke in tenorja) basist, naš znanec Janez Vasle, ki je vidno izstopal med drugimi odličnimi sodelavci. Res, lep umetniški intermezzo na naši, sedaj že kar naporni drugi polovici turneje, ko se vsak dan dopolnjuje z novimi srečanji in nastopi.

Lepe pozdrave vsem rojakom v Argentini.

Poslal Janez Rihar po telefaksu

Reportaže o slovenski zdomski književnosti

V mariborskem dnevniku VEČER že nekaj časa izhajajo celostranske reportaže o slovenski zdomski književnosti. Pod naslovom - **Prepovedani, zamolčani, zbrisani** - jih pripravlja Melita Forstnerič Hajnšek. Dosedaj so izšli sestavki o dr. Tinetu Debeljaku (20. 10. 1990), Zorku Simčiču (28. 11. 1990), Rudi Jurčecu (15. 12. 1990), Stanku Kocipru (19. 1. 1991), Francu Jezi (16. 2. 1991), Franku Bukviču (16. 3. 1991), in Antonu Novačanu (30. 3. 1991).

Vsi omenjeni avtorji - razen Tineta Debeljaka - so se rodili v vzhodnih predelih Slovenije, na Štajerskem ali v Prekmurju, kar kaže, da protikomunistični tabor ni imel zagovornikov le na Kranjskem, temveč povsod po Sloveniji.

KG 19.maja

Gorenjski glas, 9. aprila 1991

Vitomir Gros pri Slovencih v Argentini

Državlanske vojne ne bomo proslavljali

Kranj, 5. aprila — Vitomir Gros je od 10. do 18. marca po naročilu Liberalne stranke obiskal Slovence v Argentini, pogovor je toliko bolj aktualen, ker se približuje Svetovni slovenski kongres.

„Kakšen je bil povod obiska?“

„Naša liberalna stranka je ugotovila, da Slovenci po svetu niso informirani o dejanskih dogajanjih v Sloveniji in da tudi mi nismo, kako živijo in delajo oni.“

„Kaj je narobe, je stikov nasploh premalo?“

„Niti ne, preveč strogo so usmerjeni, občutek imam, da so dirigirani. Mislim, da naši ljudje, ki so poslani med Slovence po svetu, preveč z bojznijo hodijo tja in premalo jasno povedo svoje stališče, kar sem razbral iz reakcij Slovencev v Argentini. Zadovoljni so bili, ker sem govoril naravnost, tudi če je bila kakšna zadeva za nas ali zanje neprijetna.“

„Kje vse ste bili?“

„V glavnem v predmestjih Buenos Airesa, kjer živijo Slovenci bolj ali manj strnjeno. Predvsem sem bil v slovenskih domovih, na raznih prireditvah, organizirali so sestanek v Slovenski hiši, bil sem tudi na sestanku, ki ga je v tej hiši imela gospa Hribarjeva s Slovenci.“

„Koliko pa je tam Slovencev?“

„Natančnih podatkov ni, se pa številke zelo razlikujejo, od 20 do 50 tisoč. Točnih podatkov ni nihče zbiral, očitno prejšnji oblasti ni šlo za to, da se ugotovi, koliko Slovencev je tam, ampak — da bom kar naravnost povedal — da dela zdrahe med Slovenci.“

„Koliko pa zdaj po teh zdrahah zaupajo?“

„Niso jim tako do živega prišle, kot bi človek mislil in kakor se tukaj tudi piše. Uspeli pa so uničiti tri domove, ki so jih imeli Staroslovenci, nagovorili so jih, da so jih prodali in zgradili dom Triglav, ki se je počasi prelevil v slovensko-jugoslovanski dom. Prišlo je celo tako daleč, da se tam vse manj govori slovensko, vse bolj špansko in da je postal shajališče Argentinev. Z delovanjem jugoslovanskega veleposlanstva je ta dom postal leglo levičarjev.“

„Torej Slovenci tam nimajo svojega shajališča?“

„Slovenci, ki so prišli po vojni, politična emigracija, ima veliko svojih ustanov, ki pa so neodvisne od jugoslovanskega veleposlanstva in Slovenske izseljenske matice, sodelujejo sicer z njim, vendar se očitno niso pustili zapeljati. Tam dejansko gojijo slovenski jezik in slovensko kulturo in še sreča, da so vztrajali na svojem.“

„Kako gledajo na spremembe pri nas?“

„Moram reči, da s precejšnjim nezaupanjem. Bili so zelo navdušeni, ko je prišlo do volitev, po pripovedovanju sodeč še bolj, ko je prišlo do uspešnega plebiscita. Teden dni za tem pa so bili razočarani, v središču Buenos Airesa so hoteli pripraviti veliko manifestacijo, vendar so iz Slovenije dobili namig, naj tega ne naredijo, in to od vlade in predsedstva.“

„Kako so si to razlagali?“

„Povedali so mi le, da so bili zelo razočarani.“

„Pravite, da je bila tam tudi Spomenka Hribarjeva?“

„Prišla je nakaj dni za menoj, poslana je bila od komisije za Svetovni slovenski kongres pri republiški skupšini, skupaj s časnikarko Alenko Puhar. Moram povedati, da se je zlasti gospa Puharjeva tam obnašala nerodno, na določene

trenutke celo arogantno. Nerodno, ker je na slovenskem radiu dogajanje v Sloveniji primerjala z dogajanjem na Majskem trgu v Buenos Airesu, kar je neprimerljivo (manifestacija ultralevičarskih mater, ki naj bi jim vojska zaprla ali pobila sinove, pa so jih kasneje našli kot komunistične gverilce v raznih krajih sveta.) Kdor se majčkeno spozna na politiko v Argentini, ve, da je to nedopustna izjava za demokratično deželo. Seveda je zrevoltirala argentinske Slovence in takoj, ko se je začel pogovor med gospo Hribarjevo, je prišel ta očitek in protestirali so proti taki izjavi. Gospa Puharjeva pa, namesto, da bi se opravičila, se je začela prepirati z vso dvorano.“

„Je šlo na eni strani za nevednost, na drugi strani za osebno občutljivost?“

„Ne, to je tako, kot če bi nekdo v Nemčiji na isto vprašanje izjavil, da dogajanje v Sloveniji primerja s požigom Reichstaga.“

„Je po tem zanje Svetovni slovenski kongres vprašljiv?“

„Stranka me je tja poslala tudi zato, ker se nam je zdelo, da gospa Hribarjeva ne bo znala prepričljivo govoriti tem Slovincem in po incidentu Puharjeve z občinstvom se je to dejansko tudi pokazalo. Argentinski Slovenci so zelo nezaupljivi do vsake, oni temu pravijo frontne organizacije v Sloveniji, ker se bojijo ponovne prevare, tako kot so jo doživljali med vojno z Osvobodilno fronto. Takoj potegnejo paralelo. Mislim, da sem jih uspel prepričati, da bodo kljub vsemu prišli s svojim zastopstvom, težko pa, da bodo nastopali na kongresu pod rdečo zvezdo, ta jih pa zelo moti.“

„Stike ste imeli tudi s tako imenovano drugo stranjo, kaj bi se moralo pri nas še spremeniti, da bi prišli brez strahu?“

„Rekli ste druga stran, nič jih nisem ločeval, zame so bili vsi Slovenci, glede tega sem neobremenjen. Naravnost sem jim povedal, da je bil moj oče v partizanih štiri leta, čeprav ni bil nikdar v borčevski organizaciji. V vsakem gibanju so na vsaki strani dobri, slabi in mešani. Je pa tako, da so me v marsikateri stvari prepričali, dejansko smo že veliko stvari vedeli, da ni tako, kot je naše zgodovinske pisale.“

„Tam teh ločnic ne vlečejo?“

„Ne, sebe štejejo za politične emigrante. Predvojni Slovenci so bili ekonomski emigranti, predvsem iz Prekmurja, in politični emigranti izpod fašizma. Ti so bili naši prejšnji oblasti bolj naklonjeni, čuti pa se, da so se že malo bolj asimilirali, čeprav lepo slovensko govori četrta generacija.“

„Kaj ste izvedeli, kar še ne vemo?“

„Zanimivo mi je bilo, kako so prikazovali dogajanje recimo na Urhu. Pri komandantu domobranske posadke sem stanoval in gospod Ivan Korošec mi je zelo prepričljivo dokazal, da enostavno ni res, kar je trdila zgodovina in to podprl z dokazi. Tam sem prebral nekaj poglavij knjige Podbevškove o sv. Urhu, že stil pisanja je skrajno nameren, v njej pa je kup laži, ki so lahko dokazljive, na primer zamenjane fotografije, osebe.“

„Torej moramo še v marsičem svoj pogled na zgodovino spremeniti?“

„Tako kot se je pokazala čisto drugačna resnica o pobjah v Rogu, tako se bo pokazala tudi o teh pokolih, na eni in drugi strani. Argentinski Slovenci očitajo, da jih pri nas še vedno imenujejo narodne izdajalce. Zanimivo je, da je bil skoraj vsak, s katerim sem govoril, najprej partizan, simpatizer ali sodelavec

v partizanskem odporu, ko pa so ugotovili, kakšne neumnosti so včasih počeli, so šli na drugo stran. Najbolj so jih zrevoltirali pokoli v Ljubljanski pokrajini, takrat so se obrnili v samoobrambo, dobesedno prisiljeni so bili v to.“

„So tam v glavnem Dolenjci?“

„Ne, tudi precej Gorenjcev je, so pa res pretežno z Dolenjskega in iz ljubljanske okolice, s Štajerskega jih je manj.“

„Ob 50-letnici začetka druge svetovne vojne pri nas...“

„To je prav, da ste rekli začetka vojne, ne Osvobodilne fronte...“

„Bi lahko spremenili pogled na zgodovino, tudi stranke boste verjetno pritiskale na to?“

„Prišlo je do zapleta pri praznovanju 50-letnice t.i. Osvobodilne fronte, naša stranka je zastopala stališče, da je potrebno prej ugotoviti vso resnico in dokončno analizirati in objaviti vso vlogo, ki jo je tedanja komunistična partija odigrala v tem gibanju in v vojni. Brez tega naša stranka ne bo šla na nobeno praznovanje, vzdržali se bomo praznovanja 50-letnice Osvobodilne fronte.“

„Glede tega je še malo narejenega?“

„Nič. Zadnjič je bil na predsedstvu Republike Slovenije pri gospodu Zlobcu sestanek, poslali smo našega sekretarja, govorili so o tem praznovanju. Ko je povedal našo misel, so se tako gospod Ribičič kot Školc in gospod Žakelj dobesedno odplazili iz dvorane. Naš sekretar je potem borcem povedal, poglejte, zopet ste ostali sami, tako kot med vojno. Stranke, ki nadaljujejo tradicijo bivše komunistične partije, so vas zapustile na političnem prizorišču. In iz protesta je potem sestanek zapustil tudi naš sekretar.“

„Kaj bo zdaj iz tega?“

„Mi se praznovanja ne bomo udeležili, takega zanesljivo ne. Zlasti, ker Osvobodilne fronte takrat sploh ni bilo. Prvič je sporen datum, drugič je bila antiimperialistična fronta, takrat so se komunisti z ramo ob rami s Hitlerjem borili proti tako imenovanim imperia- listom Angležem, Francozom itd. Komunisti so konec koncev Hitlerja pričakali v Jugoslaviji kot zaveznika, na to dejstvo opozarjamo že dolgo. Dokler Hitler ni napadel Stalina, so bili komunisti kolaboracionisti Nemcev, to naj se ugotovi, potem se bomo udeleževali takih proslav.“

„Skratka, vi želite, da je proslava protifašistična?“

„Samo to. Državlanske vojne mi zanesljivo ne bomo proslavljali. Bila je, potihem pravzaprav še danes traja. Temu je treba napraviti konec, zato se tako zavzemamo za narodovo spravo.“

„Zadnjič ste na tiskovni konferenci povedali, da je spravo 5. maja 1945 kot četrto programska točko sprejela taborska vlada, ki je kasneje končala v Kočevskem Rogu, njen program pa je bil objavljen v tedanjem Slovincu?“

„Že večkrat smo to povedali, pa nihče noče zapisati, zelo bomo zadovoljni, če boste v Kranju, v Gorenjskem glasu to prvi zapisali.“

„Nekaj članov te vlade še živi?“

„Mislim, da dva. Iz tega je nastal Slovenski narodni odbor in ta še vedno deluje med Slovenci po svetu.“

„Skrajni čas, da to povedo, dokler še živijo?“

„Ti ljudje so to zapisali, veliko literature imajo, pri nas je bila to prepovedana literatura in mi mislimo, da je ni. Tega je ogromno. Pri argentinskih Slovencih sem videl knjižnico. Neverjetno, koliko imajo gradiva, ustvarili so jo iz nič, saj so brez vsega šli čez lužo.“

Razlog, da sem šel v Argentino, je tudi, da poskušamo tam, kjer so Slovenci, dobiti stike z oblastnimi organi. Tako sem

bil tudi v argentinskem parlamentu, kjer sem se zahvalil, da so po vojni sprejeli naše begunce. Treba je priznati, da je Argentina takrat ravnala najbolj humano, sprejela je vse, zdrave in bolne, delazmožne in dela nezmožne, brez razlike. Sekretar poslanske zbornice, to je parlamenta, mi je dejal, da je Argentina po svoji ustavi to dolžna narediti, da imajo to v preambuli, vendar sem se kljub temu zahvalil, rekel sem, lahko bi ladjo tudi zavrnilo. Bistveno drugače je ravnala Kanada, ki je sprejela samo zdrave, mlade ljudi, ločili so celo družine, del je šel v Kanado, del v Argentino. Pogovarjal sem se tudi s poslanci v parlamentu, kar dokazuje, da se da navezati stike z vrhom državnih organov, če ima človek voljo. Osamosvajanju Slovenije so zelo naklonjeni, verjetno ne bodo prvi, bodo pa zelo hitro priznali samostojnost Slovenije, v nasprotju s trditvami opozicije in na žalost tudi nekaterih v Demosu, da nam svet ni naklonjen, kar sploh ni res.“

M. Volčjak

DELEGATI SSK IZ ARGENTINE

Buenos Aires, 23. maja 1991

G. Bojan Brezigar
Osrednji iniciativni odbor za
Svetovni slovenski kongres
TRST

Spoštovani!

Regionalna konferenca za Argentino je bila obveščena, da je osrednji iniciativni odbor sprejel njen predlog, da ima Argentina na zasedanju SSK pravico do 15 (petnajst) delegatov.

Zato Vam sedaj sporočamo seznam delegatov Argentine na Svetovni slovenski kongres, ki so po abecednem redu:

Cukjati Katica
Debeljak Tine
Eiletz Marijan
Fink Andrej
Fink Božo
Grebenc Stane
Guštin Rudi
Korošec Ivan
Kren Ciril
Mislej Roberto
Okretič Elsa
Pavlin Silvio
Schiffner Marijan
Tekavec Ivana
Vivod Tine

Prijavnice in drugo Vam pošljemo v najkrajšem času.
S spoštovanjem

Za Regionalno konferenco za Argentino
prof. Tine Vivod
predsednik Zedinjene Slovenije

Slovenci v ZDA

Predsednik Bush je priredil angleški kraljici Elizabeti II, ki je na obisku v ZDA, velik sprejem v Beli hiši. Na večerjo sta bila povabljeni tudi guverner Ohia George V. Vojnovich z ženo Janet. Guverner je po materi Slovenec in je bil prej župan Clevelanda. To dokazuje, da vlada med njim in predsednikom Bushom veliko prijateljstvo, kar je vsekakor pozitivno za vse Slovence doma in po svetu, saj vemo, kaj taka prijateljstva lahko dosežejo v kritičnih trenutkih.

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Andrej Rot je v Društvu slovenskih pisateljev predstavil pesniško zbirko Vladimirja Kosa „Tisoč in dva verza“, ki je izšla pri Slovenski kulturni akciji. O življenju pesnika je govoril Ladislav Lenček, pesmi iz zbirke pa je bral Tone Kuntner.

LJUBLJANA — Na prvem mednarodnem festivalu slovanskih gledališč v beloruskem glavnem mestu Minsk niso nameravali podeljevati uradnih nagrad, ki bi jih izbrala posebna strokovna žirija. Kljub temu pa se je odbor med festivalom odločil posvetiti pozornost nekaterim umetnikom, ki so vtisnili najmočnejši pečat temu osemdnevnu gledališkemu srečanju. Med petimi nagrajenimi sta bila tudi Drago Jančar, avtor drame Zalezujoč Godota, in igralec Polde Bibič za igralski dosežek v vlogi Jozla, za katerega so vsi zatrjevali, da je s svojo igro zastavil najvišji igralski profesionalni kriterij festivala, na katerem pa sta močno odmevala tudi nastopa Barbare Levstik in Branka Grubarja.

LJUBLJANA — Prešernov trg bo zaščiten kot spomenik.

LJUBLJANA — Ulične glasbenike privabljajo ljubljanske ulice. Na Čopovi ulici so zabavali mimoidoče ukrajinski glasbeniki skupine Kozak.

LJUBLJANA — Pripadniki vojaške policije JLA so zapustili stolpnico na Prežihovi 4, ki so jo zasedli 4. oktobra lani. Toda pred odhodom so prostore, v katerih je prej deloval republiški štab za teritorialno obrambo, dobredno izropali. Odpeljali so vse pisarniško pohištvo, sredstva za zveze in drugo opremo, potrgali in odpeljali so celo talne in stenske obloge, zveze, telefonske in električno napeljavno in svetica. Republiški sekretariat je Kadijeviču, zveznemu sekretarju za ljudsko obrambo, poslal zahtevo za vrnitev vse imovine. Če to ne bodo storili, bodo sprožili kazenski postopek pred sodiščem v Ljubljani.

LJUBLJANA — Pri Gospodarski založbi Gospodarskega vestnika sta izšli novi knjigi: Borzni priručnik ljubljanskih bank izpod peresa Miloša Časa ter Devizno trgovanje Arnska Veselinoviča.

PIRAN — Odlok o ustanovitvi gimnazije s slovenskim učnim jezikom v Piranu so soglasno sprejeli na zasedanju občinske skupščine. Potem ko je ta gimnazija delovala na Koprskem uspešno 23 let, so jo na začetku osemdesetih let zaradi varčevanja zaprli. Dijaki so se vozili v bolj oddaljene srednje šole, mnogi pa so se vpisali kar na piransko gimnazijo z italijanskim učnim jezikom.

LJUBLJANA — Jon Milos, prevajalec in sestavljal jugoslovanske pesniške antologije v švedščini, je jugoslovanski Rom, rojen v Banatu, od leta 1964 pa živi na Švedskem. V antologiji je predstavil več kot 150 sodobnih jugoslovanskih pesnikov, od tega je 18 slovenskih, od Kocbeka do Jesiha. Pripravlja pa še dve samostojni izdaji: Zajca in Šalamuna.

LJUBLJANA — Neveljavni petstotaki so se pojavili v obtoku. Bankovci sicer niso ponarejeni, so pa neveljavni. Njihova značilnost je, da so prerežani, beli del je potem prilepljen zraven, na njem pa ni rdeče serijske številke, ali pa je vpisana kar s pisalnim strojem. Kot so ugotovili ljubljanski kriminalisti, gre za originalen papir in pravtako originalen tisk. Vse kaže, da so bili bankovci namenjeni uničenju, zato so bili tudi prerežani, še preden pa so prišli do stroja, ki bi jih sesekljal, je nekdo našel pot, kako jih spraviti v promet.

LJUBLJANA — Z dekretom

avstrijskega zveznega kanclerja Franza Vranitzkega 11. aprila letos je bil znani slovenski dirigent Uroš Lajovic imenovan za rednega profesorja za dirigiranje na Visoki šoli za glasbo na Dunaju, eni najbolj znanih evropskih glasbenih šol. V svojem dirigentskem razredu ima osemindvajset študentov iz Koreje, Tajvana, Kitajske, Japonske, Velike Britanije, Francije, Nemčije, Češko-slovaške, Madžarske, Italije, Avstrije, en študent pa je iz Sarajeva.

LJUBLJANA — Zakon o vojski ima Slovenija. Ta zakon uvrščajo med pomembnejše za osamosvajanje Slovenije, urejal bo služenje vojaškega roka v slovenskih obrambnih in varnostnih enotah in tudi civilno služenje vojaške obveznosti v primeru, ko posameznik zaradi ugovora vesti ne more te obveznosti opraviti v enotah, ki v svojem delovanju uporabljajo tudi orožje. Vojaški rok bo sedaj trajal sedem mesecev (možnost je, da se skrajša še za mesec dni). Poslanci so zahtevali, da ta zakon uveljavi tudi za tiste slovenske fante, ki zdaj služijo vojaški rok v enotah JLA in civilni službi. Poudarek je bil na tem, da je ugovor vesti stvar posameznika, zato je tudi odločitev lahko le individualna.

LJUBLJANA — Dosedanji predsednik slovenske Gospodarske zbornice, Tomaž Košir, ni več na čelu te ustanove. Za odstop se je odločil zato, ker je zbornici premalo uspelo vplivati na razreševanje ključnih gospodarskih problemov.

KAMNIK — Vse bolj realna postaja možnost, da bo treba ustaviti žičniški sistem na Veliki Planini. Podjetje mora zbrati milijon mark za nujen nakup dveh gondol iz voza.

LJUBLJANA — Analize dokazujejo, da je energija v Sloveniji predraga. Energijo plačujejo bistveno dražje kot zahodnoevropske države. Tako je bila povprečna cena električne energije ob končni moči 8.500 kW, številu obratovanih ur 2350 in porabi 20.000.000 kWh v letu 1990 za 50-137% višja, kot so jo plačevala po karakteristikah podobna konkurenčna podjetja v nekaterih evropskih državah.

LJUBLJANA — Po mnenju generalnega direktorja mag. Igorja Omerza carinike v Sloveniji zavezujejo odločitve slovenske skupščine, ne glede na to, da so za zdaj še vedno formalno podrejeni zvezni carinski upravi. Omerza zavrača očitke zvezne vlade, da zadrževanje carin in drugih dajatev ogroža pravice fizičnih in pravnih oseb iz drugih zveznih enot.

SLOVENC V ARGENTINI

Osebne novice

Rojstva: V družini Stanka Šenka in ge. Kristine roj. Skvarča se je 9. maja rodila hčerka **Karolina Kristina**.

V družini Toneta Oblaka in ge. Tinke roj. Loboda se je 25. maja rodil sinček prvorojenec **Tone**.

Srečnim staršem naše čestitke!

Poroka: Dne 25. maja 1991 sta se v slovenski cerkvi Marije Pomagaj poročila **Marko Kržišnik in gđ. Tatjana Modic**. Priče so bili nevestini in ženinovi starši Lojze in ga. Barbka Modic in Jože ter Marija Kržišnik. Poročne obrede je med sveto mašo — pel je mladinski zbor iz San Justa — opravil prelat dr. Alojzij Starc.

Čestitamo!

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Zanimivo je, kako včasih razvoj nekega položaja vodi po dvojni, prav nasprotujoči si poti. Nek dogodek kot da zasveti v temi in razjasni položaj; istočasno pa drugi ugasne luč, da zavlada tema in se nič ne vidi. Prav tak je dandanes primer argentinske politike, ko se nahajamo v volilnem letu in sredi največjega napora, ki ga poznamo v zadnjih letih, da bi vsaj nekoliko uredili kaotični gospodarski položaj.

ČAS POD STRELI

V tem smislu je gotovo razjasnjujoč dogodek to, da je podpredsednik Eduardo Duhalde končno sprejel kandidaturu za guvernerja province Buenos Aires na peronističnih listah. Dolgo se je branil in otepal, dejansko je še pred dnevi sklenil, da ostane na podpredsedniškem mestu. A brez njega bi bil poraz peronizma v tej največji argentinski provinci (več kot tretjina vseh volilcev v državi) gotov, in Duhalde se je takorokoč „žrtvoval“, zlasti ker tudi z njegovo kandidaturo nihče ne more zagotoviti zmage peronizmu. Če pa Duhalde pogori s svojo kandidaturo na provinci, bo s tem tudi konec njegove politične kariere. In nikomur ni skrivnost, da se me cedijo sline po predsedniškem stolčku.

Vprašanje je seveda, koliko glasov bo pritegnila peronizmu Duhaldejeva kandidatura. Potrebna je bila, ker je edino on dovolj močna osebnost, da bi se razne skupine in skupinice v provinci ne zapletle v krvavo medsebojno klanje. Za njim se uvrstijo skoraj vsi, tudi razne sindikalne formacije, če izvzamemo polemičnega Barrionueva in njegovega predkandidata, sanmartinskega župana Browna. Duhalde, v svoji novi vlogi ribiča nezanesljivih glasov, napoveduje zgradbo široke sredinsko-levičarske povezave. Koliko se more spričo sedanjega položaja v peronizmu govoriti o „sredinsko-levičarstvu“, je težko ugotoviti. Dejansko novi kandidat meri na tiste dele peronizma in tiste sindikalne skupine, ki vidijo v načrtu sedanjega predsednika Menema neke vrste izdajstvo peronistične ideologije in iščejo drugih poti. Zato ni čudno, da se govori o raznih osebnostih kot kandidatih za podguvernerja, za prvo poslansko mesto, itd.; in med te spada tako stari intransigent Oscar Alende kot uporni vodja CGT Saúl Ubaldini.

Če je Duhaldejeva kandidatura razjasnila del položaja, ga je zatemnil sklep gospodarskega ministrstva, da se polovico aguinalda (trinajste plače), ki bi ga morali delavci in uslužbenci prejeti proti koncu junija, preloži v komodnih mesečnih obrokih od tedaj pa do konca leta. Aguinaldo bi plačevali po skupinah, in sicer čim nižja plača, prej bi ga prejeli; čim višja, pozneje bi bili na vrsti. Razlog je dvojen: po eni strani je reaktivacija še v povojih. Podjetniki si ne upajo krepko povečati proizvodnje in to dejstvo potiska cene gor, če imajo kupci nekoliko več denarja. Aguinaldo bi v tem smislu postal pogonska sila novega inflacijskega sunka. Po drugi strani pa država sama nima denarja, da bi plačala aguinaldo, ki bi pomenil za državno skrinjo nekako 426 milijonov dolarjev. Kako nepopularen je ta ukrep in kako malo „političen“ v tem volilnem letu je jasno. Zato tudi taka opozicija, ki jo Cavallo doživlja v parlamentu ob tem zakonu.

Da pa se položaj še bolj zatemni, smo doživeli nov izbruh nasilja. Znani filmski režiser Pino Solanas, peronist stare

garde, a zelo na levi, je zadnje čase vodil hudo polemiko s predsednikom Menemom. Prišlo je celo do sodne tožbe, v teku katere je Solanas potrdil vse svoje kritike na predsednika in njegovo vlado. Preteklo sredo, 22. maja, pa so neznanci streljali na Solanas; iz neposredne bližine so streljali v noge in ga na dveh mestih ranili. Opomin, da je bolj zdravo biti tiho? Je napad prišel iz krogov vlade ali nasprotnikov vlade, ki hočejo sum prenesti tja in se s tem okoristiti? Naj bo že eno ali drugo, javnost se je pretresla. Nihče si ne želi povratka tistih časov, časov pod streli, ko je bil teror glavno orodje, s katerim so zapirali usta tistim, ki so si upali nasprotovati trenutnim gospodarjem.

CVETJE V JESENI

Razjasnil se je položaj tudi med radikali. Preteklo nedeljo so imeli notranje volitve v provinci Buenos Aires. Spoprijele so se tri liste: dve „coordinadorski“ in ena angelocistična. Da razumemo važnost te odločitve, opomnimo na vsedrjavni položaj stranke; po šestih letih vladanja so porazno propadli na predsedniških volitvah. Za tem se je nedvomljivi vodja Alfonsín umaknil „v zimsko zatočišče“. Po znanih težavah vlade in peronistične stranke pa se je kmalu znova pokazal in sedaj skuša obdržati vodstvo stranke, pa tudi že škili na predsedniško kandidaturu za leto 1995.

Stvar pa ni tako lahka, kakor si jo je v začetku predstavljal. Čeprav je na notranjih volitvah v raznih provinciah prodrila struja, ki ji on načeljuje, je vidno, da tam, kjer imajo radikali največ izgleda za uspeh na parlamentarnih in guvernerskih volitvah letošnjega leta, stoje na čelu stranke ljudje, ki niso udinjani v alfonsinizmu: Córdoba, Santa Fe, mesto Buenos Aires...

Po zmagi Angeloza v Córdoba in De la Rúa v prestolnici so se odvijale ključne volitve v provinci Buenos Aires, kjer je alfonsinizem napel vse sile za kandidaturu starega vodje Puglieseja. Ta je končno zmagal in bo radikalni kandidat za guvernerja. A izredno uspešen rezultat proangelocističnega Posseja pokaže, da kljub zmagi Alfonsín nima stranke strumno za seboj. Pugliese je celo prejel mnogo več glasov za svojo kandidaturu kot pa Alfonsín kot delegat v državno konvencijo stranke: škarje so znova delovale.

Še to: tako v prestolnici, kot v provinci Buenos Aires so nastopale tri liste. Če seštejemo glasove, ki se niso hoteli udinjati Alfonsínu, lahko zatrdimo, da je bivši predsednik bliže zatonu kot pa vstajenju.

Istočasno so bile volitve tudi v provincijski UCeDé. Mladi Alberto Albamonte, ki se je pred letom preselil iz prestolnice v provinco, je prepričljivo zmagal in bo kandidat liberalcev za guvernerja. Seveda je težko, da bi sploh imel kak izgled. Razne ankete kažejo izreden padec popularnosti stranke, tako v prestolnici, kot v notranjosti. Prevelika bližina vladi jim odplavlja precej glasov.

Vsaj nekoliko oddiha pa smo imeli, ko je mlada in neizkušena argentinska reprezentanca izenačila z Anglijo v starem Wembleyu. Bilo je vmes mnogo sreče, a vseeno velja. Prenos igre je bil kriv, da je tradicionalni Te Deum v buenosaireski katedrali za 25. maj bil slabo obiskan. Vsak po svoje Boga moli...

MALI OGLASI

Iščemo oskrbnika za Hotel Mascardi v Bariloeh. - Tel. 0944-2548

METKA - L. in F. Švigelj - Otroške obleke - Izbira in tovarniške cene - F. Alcorta 2754 - San Justo (Barrio San Nicolás)-Tel. 441-7496
Snemamo na video kasete - Poroke - Krste - Družinske jubileje - Tel: 767-5200

Splošna pomoč in nasveti o industrijski higieni in varnosti; Tel: 659-3574; **Viktor Fekonja**

PSIHOANALIZA

Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3º „M“ - Capital - Tel: 801-8220 in 71-3546

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. **Elektro Ader - Franci Jarc**. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

Varnostni elektronski sistemi (alarmi) za hiše - tovarne - avtomobile.

Inž. Janez M. Petkovšek, Amianot 9969 - Tel.: 769-1791 - Loma Hermosa

Kadar se o računalnikih (kompjuterjih) govori, **inž. Kocmur** vam poskrbi. Tel.: 651-7459 - Brandsen 2167 - San Justo.

SERVIS

Dolenc Lojze - popravila barvne TV, video-kaset, radio snemalcev, kaset in avdio - Cerviño 3942 - San Justo - Tel.: 651-2176.

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni **Marjeta Šenk** - Tel.: 762-2840.

Turizem Bled - Najugodnejše cene za polet z avionom in turizem po svetu - Tel. 628-9504

ADVOKATI

dr. Vital Ašič - odvetnik - ponedeljek, sreda, petek od 17 do 19 - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knavs - odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 45-0320 in 46-7991

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave - privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov - **Andrej Marolt** - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

REDECORA - celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge - Bolívar 224 - Ramos Mejía - Tel.: 654-0352.

Alpe Hogar - **Stane Mehle** - vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - (1826) Rem. de Escalada - Tel.: 248-4021.

Garden Pools - konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - **Andrej Marolt** - Pte. Illia (Ruta 8) Nº 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

TRGOVINA

Delikatosa Franc Vester - Gana 119 - Capital (1 kvadra severno od postaje Liniers).

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Česarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandezias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

Cena največ štirih vrstic ★ 18.000.- za enkratno objavo, za vsak mesec -4 številke- ★ 55.000.-

MIRKO VASLE

SLOVENCİ IN ŠPORT

SMUČANJE

Minula smučarska sezona je bila ena najbolj skromnih za Slovenijo; zlasti pri moških. Pri moških je v skupni lestvici zmagal Girardelli iz Luksemburga, drugi pa je bil Italijan Tomba. Najboljši Slovenec je bil Mitja Kunc, ki se je uvrstil šele na 52. mesto. Če pregledamo razne discipline, vidimo, da je na primer v smuku zmagal Švicar Heinzer, v slalomu Girardelli, v veleslalomu Tomba. V tej disciplini se je uvrstil na 18. mesto M. Kunc. V super G je bil na 1. mestu Heinzer.

Pri ženskah je v skupni lestvici dospela na 1. mesto Petra Kroneberger, druga pa je bila Ginther, obe iz Avstrije. Najboljše Slovenke so bile: 19. Bokal, 25. Šarec, 36. Pušnik, 83. Potisk. V raznih disciplinah so bili rezultati sledeči: V smuku je bila prva Bournissen iz Švice, tu je bila 76. Potisk. V slalomu je zmagala Kronenberger, 7. je bila V. Šabec, 14. pa Bokal ter Pušnik. V veleslalomu je zmagala Švicarka Schneider, 8. je bila N. Bokal, 15. Pušnik ter 33. Šarec. Super G je osvojila Francozinja Merle.

V skupni lestvici za pokal narodov je

dosegla trijumf Avstrija, druga je bila Švica, tretja pa Nemčija. Jugoslavija je dosegla 11. mesto.

Kot zanimivost se lahko doda, da je pri moških edini dobil točke M. Kunc.

Na mladinskem svetovnem prvenstvu v smučanju, ki se je vršil v Geilu in Hemsedal na Norveškem, pa se je jugoslovanska (slovenska) reprezentanca odlično izkazala. Za novega mladinskega prvaka se je proslavil Jure Košir. Svetovna mladinska prvakinja v slalomu pa je Urška Hrovat, ki je tudi dobila srebrno kolajno v kombinaciji. Ostalo srebrno kolajno je dobila Barbara Brlec. Tako se je Jugoslavija z dvema zlatima ter dvema srebrnima kolajnama uvrstila na tretje mesto. Prva je bila Italija, ki je dobila 3 zlate, 3 srebrne ter 2 bronaste kolajni. Druga pa je bila Švica, ki je dosegla 2 zlati, 2 srebrni ter 1 bronasto kolajno.

SMUČARSKI SKOKI

Matjaž Debelak, prvi jugoslovanski (slovenski) skakalec z olimpijsko kolajno (1988 v Calgaryju) in jugoslovanski rekorder v poletih s 185 metri, se je po nasvetu zdravnikov poslovil od skakalnega športa. Od sedaj naprej se bo ukvarjal kot poslovnež športne obleke.

VATERPOLO

V 1. B ZVL, ko manjkata še dva kola do konca prvenstva, odločno vodi Triglav iz Kranja. Ima 4 točke prednosti pred Medveščakom in Beogradom, tako da mu manjka samo še točka, da se po enem letu vrne v prvo A ligo.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario: Eslovenia Unida

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

(1407) BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono y Telefax: (54-1) 69-9503

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,

Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino ★ 360.000; pri pošiljanju po pošti pa ★ 400.000; ZDA in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 100 USA dol.; obmejne države Argentine 90 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 75 USA dol.

V Evropi lahko kupite Svobodno Slovenijo: v Trstu: Knjigarna Fortunato, Vía Paganini 2; v Celovcu: knjigarna Mohorjeve družbe, Viktringer 26.

Stavljenje: MALIVILKO

Talleres Gráficos "VILKO" S.R.L.,
Estados Unidos 425

(1101) Buenos Aires - Tel.: 362-7215

Slovenski prevod
MARTINA FIERRA -

primerno darilo
ob vsaki priliki!

Kličite 751-2591

OBVESTILA

SOBOTA, 1. junija:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

Kulturni večer SKA: Avgust Horvat - Ob 100-letnici okrožnice Rerum Novarum; ob 20. v Slovenski hiši.

NEDELJA, 2. junija:

Spominska proslava ob 16. v Slov. hiši

SREDA, 5. junija:

Spominski sestanek ZSMŽ za vse žrtve revolucije ob 17. v Slov. hiši.

ČETRTEK, 6. junija:

Seja upravnega sveta Zedinjene Slovenije ob 20. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 8. junija:

Kulturni večer SKA: Predstavitve dveh knjig: Vladimira Kosa in Toneta Rodeta ob 20. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 9. junija:

Procesija presvetega Rešnjega telesa v Don Boskovem zavodu - R. Mejía ob 15.30

SOBOTA, 15. junija:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

Iščem deklo
za varstvo otroka
Tel.: 661-2162

ZEDINJENA SLOVENIJA

sporoča, da so sedaj v njeni pisarni in v dušnopastirski pisarni na razpolago novi formulirji prijavnice za udeležbo na Svetovnem slovenskem kongresu in za hotelsko namestitve.

Slovenska kulturna akcija

7. kulturni večer

Predstavitve dveh knjig:
Vladimira Kosa in Toneta Rodeta

v soboto, 8. junija ob 20. v Slovenski hiši

Nedelja, 2. junija 1991 ob 16. uri

Slovenska hiša

SPOMINSKA PROSLAVA

v počastitev padlih domobrancev in drugih protikomunističnih borcev ter ostalih žrtev komunistične revolucije v Sloveniji

Koncelebrirana sv. maša v cerkvi Marije Pomagaj, pri kateri bo pel mladinski pevski zbor iz San Justa pod vodstvom Andreja Selana

Polaganje venca pred spomenik

V dvorani govor: prof. Tine Vivod, predsednik ZS

Odrski prikaz: GOZDOVI IN CVET

Posebej vabljeni bivši domobranci!